

Nr 28

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner angående beskattningen av idrottsföreningar och andra ideella organisationer.

(2:a avd.)

Yrkande

I de likalydande motionerna I: 771 av herr *Bengtson* och II: 567 av herr *Jonasson m. fl.* yrkas

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär utredning och förslag beträffande reglerna för beskattning av idrottsföreningar och andra ideella föreningar i enlighet med vad som anförts i motionerna.

Gällande bestämmelser m. m.

Idrottsföreningar och andra ideella föreningar är i allmänhet skattskyldiga för all inkomst (53 § 1 mom. första stycket f) kommunalskattelagen, KL, och 6 § 1 mom. b) förordningen om statlig inkomstskatt, Si). Föreningar med vissa allmännyttiga ändamål skall emellertid enligt 53 § 1 mom. första stycket e) KL och 7 § första stycket f) Si beskattas statligt endast för inkomst av rörelse och kommunalt för inkomst av fastighet och av rörelse. Hit hör bl. a. trossamfund som utövar kyrklig verksamhet, sjukvårdsinrättningar m. m. och föreningar med huvudsakligt ändamål att främja vård och fostran av barn, att lämna understöd för undervisning, att utöva hjälpverksamhet bland behövande eller att främja vetenskaplig forskning. Vissa andra föreningar och stiftelser har av särskilda skäl frikallats också för inkomst av rörelse, t. ex. sammanslutningar av studerande vid universitet och högskolor med hänsyn till deras offentlighetsrättsliga karaktär (53 § 1 mom. första stycket d) KL och 7 § första stycket e) Si).

Skattskyldighet för förmögenhet föreligger om och i den mån föreningen är skyldig att erlagga skatt för inkomst (6 § 1 mom. första stycket b) förordningen om statlig förmögenhetsskatt, Sf).

Den statliga inkomstskatten för ideella föreningar utgör i allmänhet 15 % av den beskattningsbara inkomsten (10 § 2 mom. d) Si) och förmögenhetsskatten 0,15 % av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 5 000 kr. (11 § 2 mom. Sf).

Beträffande idrottsföreningarnas beskattning kan nämnas att anordnande av tävlingar i regel anses utgöra rörelse, vilket också gäller i fråga om dans-tillställningar, försäljning av märken o. d., och att överskott på lotterier som drivs yrkesmässigt utgör skattepliktig inkomst. Å andra sidan har särskilda bestämmelser för hur idrottsorganisationernas inkomst av rörelse och inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet skall beräknas intagits i punkt 13 av anvisningarna till 29 § och punkt 6 av anvisningarna till 36 § KL. Dessa bestämmelser innebär att en förening, som har till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik, från sin bruttointäkt av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken eller dylikt får avdrag för alla omkostnader, även om dessa endast medelbart eller delvis haft avseende på intäktens förvärvande eller bibehållande. Med sådana omkostnader avses bl. a. omkostnader för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration. Om kostnaderna också främjat föreningens ideella syften inverkar detta inte på avdragsrätten. Avdrag medges dock inte för kostnader, som bestritts av icke skattepliktiga bidrag av allmänna medel m. m.

I motioner vid 1965 års riksdag yrkades att handikapporganisationer och jämställda föreningar samt skytteföreningar skulle jämföras med idrottsföreningar. Bevillningsutskottet (BeU 1965:23) ville inte bestrida, att en omprövning av gränsdragningen mellan å ena sidan ideella föreningar som främjade idrott och gymnastik och å andra sidan övriga organisationer på sportens område var motiverad, inte minst från rättvisesynpunkt. Utskottet ansåg emellertid att frågan var av större principiell betydelse och anförde att det för alla de ideella föreningar, som främjade allmännyttiga ändamål av skilda slag, måste framstå som egendomligt att en möjlighet tillskapats särskilt för idrottsorganisationerna att göra avdrag också för sådana kostnader som främjade organisationernas ideella syften. Enligt utskottets mening var det önskvärt, att de ideella föreningarna såvitt möjligt behandlades enhetligt. Utskottet förordade därför en omprövning av gällande bestämmelser angående de ideella föreningarnas beskattning över huvud taget.

I enlighet med utskottets hemställan begärde riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t utredning rörande de ideella föreningarnas beskattning. Riksdagens hemställan har inte föranlett någon åtgärd.

Motivering

Idrottsutredningen lade i följd fram förslag till ökat statligt stöd åt idrotten. Stödet till de frivilliga ungdomsorganisationerna har tidigare också behandlats av bland andra 1962 års ungdomsutredning, vars förslag dock inte kommit att förverkligas i någon större utsträckning.

I båda fallen har beskattningen av idrottsföreningar och andra ideella organisationer legat utanför utredningsuppdraget, trots att beskattningens utformning i många fall har stor betydelse för sådana förenings ekonomi. Enligt nuvarande regler kan de flesta ideella föreningar beskattas för såväl inkomst som förmögenhet. Skatten blir särskilt kännbar när en förening driver verksamhet vid sidan av den egentliga föreningsverksamheten. Även om dessa sidoordnade verksamhetsgrenar har till direkt syfte att skaffa medel till föreningsverksamheten är nämligen kostnaderna för föreningsverksamheten inte avdragsgilla, och föreningen beskattas därför för ett belopp, som närmast kan betraktas som en bruttoinkomst. På samma sätt blir avkastningen på insamlade medel också ofta mycket hårt beskattad. Mycket tyder dessutom på att taxeringspraxis växlar, vilket ger ett ojämnt utslag i taxeringshänseende.

Utän tvekan verkar beskattningen hämmande på de frivilliga organisationernas möjligheter att skaffa sig resurser till en från samhällets synpunkt mycket angelägen verksamhet. De höjda kommunala skattesatserna under senare år har lett till en skärpning av beskattningen. För stat och kommun är däremot denna inkomstkälla inte av någon nämnvärd betydelse. En översyn av de nu gällande reglerna måste därför anses vara påkallad.

Utskottet

I de förevarande motionerna yrkas utredning om de bestämmelser som gäller för beskattningen av idrottsorganisationer och andra ideella föreningar.

Ovan har en kortfattad redogörelse lämnats för dessa bestämmelser. Av denna framgår att idrottsföreningar i fråga om beräkningen av inkomsten av viss del av sin verksamhet beretts en särskild skattemässig förmån i förhållande till andra ideella föreningar. Bevillningsutskottet hade 1965 att pröva motionsyrkanden av innebörd att handikapporganisationer och därmed likställda föreningar samt den frivilliga skytterörelsens organisationer skulle i beskattningshänseende jämföras med idrottssammanslutningar. Med anledning härav framhöll utskottet (BeU 1965: 23) bl. a., att det för alla ideella föreningar som främjade allmännyttiga ändamål av skilda slag måste framstå som en egendomlighet att särskilt för idrottsorganisationerna tillskapas en möjlighet att vid beräkning av viss inkomst av rörelse eller tillfällig förvärvsverksamhet göra avdrag också för sådana kostnader som främjade organisationernas ideella syften. Utskottet ansåg det önskvärt att de ideella föreningarna såvitt möjligt blev föremål för enhetlig skatterättslig behandling och förordade därför att en utredning skulle tillsättas för att överse bestämmelserna angående de ideella föreningarnas beskattning över huvud taget. Riksdagen begärde i enlighet med utskottets hemställan en sådan utredning. Denna begäran har ännu inte föranlett någon åtgärd av Kungl. Maj:t.

Enligt utskottets uppfattning har riksdagen ingen anledning att frånträda sitt tidigare utredningskrav. Utskottet förutsätter alltså att en utredning kommer till stånd så snart som möjligt. Eftersom frågan redan är föremål för Kungl. Maj:ts uppmärksamhet anser utskottet sig emellertid inte kunna biträda skrivelseyrkandet i motionerna.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen avslår motionerna I: 771 och II: 567.

Stockholm den 17 mars 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från f ö r s t a kammaren: herr John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Tistad (fp), Wärnberg (s), Tage Johansson (s), Levin (fp), Gösta Jacobsson (m), Arne Pettersson (s), Karl Pettersson (m) och Johan Olsson (cp); samt

från a n d r a kammaren: herrar Brandt (s), Engkvist (s), fru Holmqvist (s), herrar Kristenson (s), Carlstein (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Enarsson (m), Andersson i Södertälje (s), Sundkvist (cp) och Ericsson i Ätvidaberg (fp).